

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP BẢO VỆ, PHỤC HỒI VÀ PHÁT TRIỂN RỪNG PHÒNG HỘ BỀN VỮNG VÙNG CÁT VEN BIỂN BẮC TRUNG BỘ

Ngô Đình Quê

Viện nghiên cứu Sinh thái và Môi trường rừng

TÓM TẮT

Các đai rừng phòng hộ vùng cát ven biển có vai trò và ý nghĩa quan trọng không chỉ về mặt môi trường sinh thái to lớn mà còn cả về mặt kinh tế - xã hội. Giá trị môi trường thể hiện trên các khía cạnh như hạn chế các tác hại của thiên tai, bão lũ, cát bay, cát chày, hoang mạc hóa, v.v... đặc biệt trong bối cảnh ảnh hưởng của biến đổi khí hậu. Các tỉnh Bắc Trung Bộ có khoảng 183.000 ha đất cát ven biển, trong đó đất cát biển (C) có 110.560 ha, chiếm tỷ lệ cao nhất (64,41%), cồn cát (Cc) có 69.740 ha, cồn cát vàng (Cv) có 2.650 ha và thấp nhất là cồn cát biển có 62,8 ha. Với yếu tố đặc thù của vùng cát ven biển là thành phần cấp hạt của đất cát ven biển có tỷ lệ cát chiếm tới 98%, chủ yếu là hạt cát mịn và cát trung bình, hầu như thiếu hẳn hạt sét và cát ở trạng thái rời rạc, dễ di động theo gió, khả năng hấp phụ của đất cát kém. Quản lý bền vững rừng phòng hộ trên đất cát căn cứ trên các cơ sở giá trị kinh tế, môi trường, phân vùng phòng hộ, quy hoạch các đai rừng phòng hộ cát vùng ven biển và xây dựng các mô hình làng sinh thái, các mô hình đai rừng chuyên phòng hộ ven biển (phòng hộ vùng ngoài, vùng giữa và phòng hộ ven làng) phù hợp với đặc thù của các địa phương ven biển. Bên cạnh đó, đã đề xuất các giải pháp góp phần bảo vệ, phục hồi và phát triển bền vững rừng phòng hộ vùng cát ven biển Bắc Trung Bộ, ứng phó với biến đổi khí hậu, từ các giải pháp quy hoạch sử dụng hợp lý, hiệu quả đất cát ven biển; đến việc xác định cơ cấu cây trồng và các giải pháp trồng rừng phòng hộ trên các nhóm dạng lập địa khác nhau phù hợp với đặc thù của từng địa phương; v.v...

Từ khóa: Phục hồi rừng, rừng phòng hộ, vùng cát ven biển

Current status and measures for protection, rehabilitation and sustainable development of protection forests on sandy coastal area of the North Central Coast

The protection forests on sandy coastal area play a significant role in providing important ecologically environmental and social - economic benefits. The environmental benefits are reflected by several aspects such as reduction and mitigation of natural disasters, flood, sand moving and running, desertification, etc., particularly in the context of climate change. The North Central Coast has about 183,000 hectares of coastal sandy soils (Arenosols), of which sandy soils (C) covers largest area, with 110,560 hectare, accounting for 64.41%, sand dunes area (Cc) is 69,740 hectares, yellow sand dunes area (Cv) is 2,650 hectares and coastal sand dunes area is 62.8 hectares. As unique natural conditions, the coastal sandy soils contain mainly sand particles which counts for about 98%. The particles are mostly medium and fine sized sands and very few clays that are easily moved and blown away by the the wind and its absorption capacity is very poor. The measures for protection, rehabilitation and sustainable management of protection forests on sandy areas consider its environmental and economic benefits, coastal area stratification, sandy soils classification and properties, planning of protection forests on coastal sandy areas and results of ecological village model developed on coastal sandy areas across different localities.

Keywords: Forest rehabilitation, protection forest, sandy coastal area